

Πανελλαδικές εξετάσεις 2015

Ενδεικτικές απαντήσεις στο μάθημα «Ιστορία ΓΕΛ»

ΘΕΜΑ Α1

α. Ορεινοί: Σχολικό βιβλίο, σελ. 77, «Μέσα στην εθνοσυνέλευση των ετών 1862 – 1864 συγκροτήθηκαν οι πυρήνες των δύο μεγάλων παρατάξεων, ένας εκ των οποίων ήταν και οι ορεινοί.»

σχολικό βιβλίο, σελ. 77, « οι Ορεινοί .....πλοιοκτητών.»

σχολικό βιβλίο, σελ. 77, « Ο λαός συμμετείχε ενεργά στη συγκρότηση αυτής της παράταξης.»

β. Φεντερασιόν: Σχολικό βιβλίο, σελ. 46, « Η κατάσταση αυτή ... και εργατικής ιδεολογίας στη χώρα.»

[Πρέπει να γίνει προσαρμογή της πρώτης πρότασης. Με τη λήξη των Βαλκανικών πολέμων (1912-1913) η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στην Ελλάδα ... ιδεολογίας στη χώρα.]

γ. Πατριαρχική Επιτροπή: Σχολικό βιβλίο, σελ. 142-143, «Η επιστροφή των προσφύγων στη Μικρά Ασία ... είχε επιστρέψει στη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη.»

ΘΕΜΑ Α2

α. Λάθος

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Λάθος

ε. Σωστό

ΘΕΜΑ Β1

α. Σχολικό βιβλίο, σελ. 137, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20^ο ΑΙΩΝΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΗ: «Με την υπογραφή της συνθήκης του Βουκουρεστίου τον Αύγουστο του 1913 τερματίζονται οι Βαλκανικοί πόλεμοι. Την εποχή αυτή έφτασε ... το μεταναστευτικό ρεύμα αναχαιτίστηκε με επέμβαση της ελληνικής κυβέρνησης».

β. Σχολικό βιβλίο, σελ. 140, «Την περίοδο 1919-1921, ... Τους Έλληνες ακολούθησαν Αρμένιοι και Ρώσοι».

ΘΕΜΑ Β2

Σχολικό βιβλίο, σελ. 46, « Οι διαφορές του αγροτικού προβλήματος στην Ελλάδα ... με κοινωνικό και ταξικό περιεχόμενο» ή έως και «Η κατάσταση αυτή κράτησε έως το τέλος των Βαλκανικών πολέμων (1912-1913).»

ΘΕΜΑ Γ1

Απαιτείται η σωστή δομή στην παραγωγή κειμένου: Πρόλογος – Κυρίως Θέμα - Επίλογος

α. Χωρία του ΚΕΙΜΕΝΟΥ Α που απαιτούνται για την τεκμηρίωση του υποερωτήματος:

- Άφιξη ελληνικής Επιτροπής στο Γκέλβερι για ζητήματα ανταλλαγής.
- Καταγραφή ονομάτων και περιουσιών.
- Ενημέρωση από την Επιτροπή για την Ανταλλαγή και ψυχολογική υποστήριξη των προσφύγων.
- Συστάσεις για τη ρύθμιση κινητής περιουσίας και συστάσεις για την τύχη των «τουρκεμένων».

Ιστορική αφήγηση που απαιτείται από το σχολικό βιβλίο:

Σχολικό βιβλίο, σελ. 149, 150, 151: Η Σύμβαση της Λοζάνης και η ανταλλαγή πληθυσμών «Στις 24 Ιουλίου 1923 υπογράφηκε η Συνθήκη Ειρήνης της Λοζάνης ... επίμαχων περιοχών.»

Σχολικό βιβλίο, σελ. 151-152: «Με βάση το άρθρο 11 της Σύμβασης της Λοζάνης ... και της εκτίμησης της ακίνητης περιουσίας των ανταλλαξίμων.»

β. Χωρία του ΚΕΙΜΕΝΟΥ Β που απαιτούνται για την τεκμηρίωση του υποερωτήματος:

- Επιδίωξη της ανταλλαγής πληθυσμών από την ελληνική πλευρά το 1923.
- Βασική επιδίωξη των Νεότουρκων με εκφραστή τον Μουσταφά Κεμάλ ήταν η εκδίωξη των μη μουσουλμανικών εθνοτήτων από την Οθωμανική αυτοκρατορία.
- Η έξοδος των Ελλήνων ήταν δεδομένη.
- Η εκδίωξή τους ήταν ζήτημα χρόνου.
- Σε δύσκολη θέση η διαπραγματευτική ικανότητα της Ελλάδας.

Χωρία του ΚΕΙΜΕΝΟΥ Γ που απαιτούνται για την τεκμηρίωση του υποερωτήματος:

- Οι προσωπικές εκτιμήσεις του Βενιζέλου, σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, στο ζήτημα των μειονοτήτων.
- Απόδειξη της ρεαλιστικής του πολιτικής η πρόωπη προθυμία του για ανταλλαγή ήδη από το 1914 (Μικτή Επιτροπή, Ιούνιος 1914).
- Ανεξάρτητα από τις πολιτικές επιπτώσεις και το προσωπικό κόστος ανενδοίαστα ανέλαβε την ευθύνη της υποχρεωτικής ανταλλαγής.
- Εξίσου ορθολογιστική και ρεαλιστική η αποκατάσταση των προσφύγων.

Ιστορική αφήγηση που απαιτείται από το σχολικό βιβλίο:

Σχολικό βιβλίο, σελ. 151, «Όταν έγινε γνωστή η Υπογραφή της Σύμβασης και οι όροι της ... στο βωμό των συμφερόντων του Ελληνικού κράτους.»

Διευκρινίσεις:

- Απαιτείται συνδυασμός των χωρίων των παρατιθέμενων κειμένων και της ιστορικής αφήγησης.
- Προαιρετικά για την τεκμηρίωση του υποερωτήματος μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα εξής χωρία:
Σχολικό βιβλίο, σελ. 161, «Μετά την υπογραφή της Σύμβασης ανταλλαγής πληθυσμού .. εντάσεις.»
Σχολικό βιβλίο, σελ. 163, «Κατηγορούσαν το Ελληνικό κράτος ... παραβίασε βασικά δικαιώματά τους.»
- Στα παρατιθέμενα ΚΕΙΜΕΝΑ Β και Γ, κυρίως στο ΚΕΙΜΕΝΟ Γ, πρέπει να γίνει σωστός χειρισμός των αξιολογικών κρίσεων και η κατάλληλη προσαρμογή τους στο κείμενο της απάντησης.

ΘΕΜΑ Δ1

Απαιτείται η σωστή δομή: Πρόλογος – Κυρίως Θέμα – Επίλογος

Χωρία που απαιτούνται από το ΚΕΙΜΕΝΟ Α για την τεκμηρίωση του ερωτήματος:

Οι θέσεις του Βενιζέλου

- Ο Βενιζέλος πρότεινε στον πρίγκιπα Γεώργιο ήδη από το καλοκαίρι του 1900 τη διπλωματική μεθόδευση της ενωτικής λύσης.
- Αδύνατη η άμεση επίτευξη.
- Αναστολή της επίλυσης λόγω της παράτασης του αρμοστειακού καθεστώτος.
- Ο Βενιζέλος θέτει την επίλυση του Ενωτικού ζητήματος στη διάθεση των Μεγάλων Δυνάμεων.
- Υποστηρίζει ότι με τη συμβολή των Μεγάλων Δυνάμεων θα εξασφαλιστεί η προάσπιση των εθνικών συμφερόντων και η κατοχύρωση της αυτοδιοίκησης της Κρήτης, με την προϋπόθεση της διοργάνωσης πολιτικοφυλακής και της αποχώρησης των ξένων στρατευμάτων.

Οι θέσεις του πρίγκιπα

- Άμεση και αποφασιστική η αντίδραση του ύπατου αρμοστή.
- Αντιτίθεται στην αρχή ουσιαστικής διαχείρισης των διπλωματικών θεμάτων καθώς και στη μεθόδευση του Εθνικού Αγώνα.
- Ο ύπατος αρμοστής, εκφραστής της Αυλής των Αθηνών, αποκρούει τη συμβιβαστική λύση και με τη δημιουργία πειστικών εσωτερικών συνθηκών επιχειρεί να εκβιάσει τις Ευρωπαϊκές Δυνάμεις για ταχύτερη ενωτική λύση.

Χωρία του ΚΕΙΜΕΝΟΥ Β που απαιτούνται για την τεκμηρίωση του ερωτήματος:

- Ο πρίγκιπας Γεώργιος αναλαμβάνει μόνος την εξωτερική πολιτική της Κρήτης, χωρίς τη συνεργασία των αρμόδιων υπουργών του, επειδή την θεωρούσε αρμοδιότητα της ελληνικής μοναρχίας.
- Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και διαπραγματεύεται με τις Μεγάλες Δυνάμεις, Ρωσία, Γαλλία, Αγγλία και Ιταλία.
- Ο Βενιζέλος αντιτίθεται στην πολιτική του πρίγκιπα, την οποία χαρακτήρισε ασταθή και ασαφή.
- Για το Βενιζέλο το τελευταίο στάδιο της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα ήταν η ανακήρυξή της σε ανεξάρτητο πριγκιπάτο.
- Ο πρίγκιπας δεν αντιλαμβάνεται ότι η πρόταση του Βενιζέλου αποτελεί την ασφαλέστερη μεθόδευση για την επίτευξη της Ένωσης.
- Πιστεύει ότι η λύση θα προέλθει από τις Μεγάλες Δυνάμεις.
- Θεωρεί τους Κρήτες άσχετους και επιζήμιους για το θέμα.
- Δεν αντιλαμβάνεται την κινητοποίηση και απαίτηση των Κρητών να ελέγχουν τα εθνικά ζητήματα του τόπου τους.

Ιστορική αφήγηση που απαιτείται από το σχολικό βιβλίο:

Σχολικό βιβλίο, σελ. 208-209, «(Αλλά) το πιο σημαντικό ήταν ... δημιούργησε βαρύ κλίμα διχασμού.»

Διευκρινίσεις:

- Απαιτείται συνδυασμός των χωρίων των παρατιθέμενων κειμένων και της ιστορικής αφήγησης.
- Προαιρετικά για την τεκμηρίωση του θέματος μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα εξής χωρία:
Σχολικό βιβλίο, σελ. 208, «Το θετικό και αισιόδοξο κλίμα ... και την ψυχολογία των Κρητών.»
Σχολικό βιβλίο, σελ. 209-210, «Η κρίση κορυφώθηκε στις 18 Μαρτίου 1901 ... διακεκριμένων μελών της Κρητικής Αντιπολίτευσης.»